

Bijbelse typologie

* Tenzij anders vermeld, komen de aangehaalde Bijbelteksten uit de Statenvertaling.

1.	Inleiding	2
	Definities van "Bijbelse typologie"	2
	Typologie	4
	Causaal en analoog denken	5
	Wat is een type?	8
	Wat is een antitype?	17
	Synoniemen voor het woord type	20
	Schaduw	21
	Voorbeeld	26
	Teken	29
	Gelijkenissen	31
	Dingen geestelijk onderscheiden	44
	Metaforen	46
	Dubbele typen	48
	Adviezen hoe men met Bijbelse typologie om zou gaan	49

1. Inleiding

Volgens de meeste encyclopedieën heeft typologie niets van doen met de Bijbel, maar wordt de term in allerlei takken van wetenschap gebruikt, bijvoorbeeld in: de psychologie, de antropologie, de archeologie, enzovoorts. De reden daarvoor is dat onder de kop "typologie" de meest grote onzin over allerlei Bijbelse zaken de wereld in geholpen is. Een vast commentaar op de term luidt dan ook: Bijbelse typologie heeft meer geleden van degenen die het gebruiken, dan door degenen die er tegenstander van zijn. Jammer genoeg wordt typologie daarom niet meer als een Bijbels of theologisch onderwerp beschouwd.

Normaal gesproken begint men bij het bestuderen van een Bijbels onderwerp met het opzoeken van de term in de Bijbel, maar in het geval van typologie staat de uitdrukking niet eens in de Bijbel vermeldt. De oorzaak is dat het geen écht Bijbels onderwerp is, maar een theologisch. Dat heeft tot gevolg dat het anders toegepast moet worden. Bijbelse typologie is een methode die de Bijbel zelf gebruikt om bepaalde waarheden vast te leggen. Hierbij moet opgemerkt worden dat de term "methode" niet opgevat zou worden als een soort techniek waarmee men bepaalde zaken definieert. Zo'n methode bestaat niet. Bijbelse typologie kan dus niet gebruikt worden als een soort gereedschap waarmee men de Bijbel als het ware te lijf gaat. In deze studie wordt het verschijnsel "typologie" besproken en de methode die de Bijbel zelf aanreikt om het toe te passen. Daarvoor worden zoveel mogelijk Bijbelteksten behandeld om een goede indruk van het geheel te geven.

Definities van "Bijbelse typologie"

In de moderne wetenschap is het tegenwoordig gebruikelijk om voor een begrip een definitie te bepalen. Men wil daarmee vastleggen wat onder het begrip valt en wat daar buiten. Maar helaas hebben definities de eigenschap om begrippen zoveel mogelijk te begrenzen. Wat volgens de één wel bij het begrip hoort, hoort volgens de ander er niet bij. Hierna volgen enkele definities voor het begrip "Bijbelse typologie":

Dr. C.I. Scofield zegt: Een type is een door God bedoelde illustratie van één of andere waarheid. De verkorte versie van deze definitie luidt: een type is een illustratie. Het is dus een uitbeelding van iets wat God gemaakt heeft.

In de New Bible Dictionary staat: Typologie is een wijze van uiteenzetten van de Bijbelse heilsgeschiedenis, zodanig dat vroegere fasen worden gezien als anticipatie (het vooruitlopen op iets) van latere fasen of latere fasen als recapitulatie (herhalen) of vervulling van vroegere fasen. De verkorte versie van deze definitie luidt: de geschiedenis herhaalt zich of in het Frans: l'histoire se répète. Bepaalde structuren uit Bijbelse geschiedenissen (fasen) herhalen zich. Bijvoorbeeld: de geschiedenis over het ontstaan van de tegenwoordige wereld uit de wateren van Genesis 1 : 2 herhaalt zich in de wateren (zondvloed) van Noach; in de wateren van de Schelfzee; in de wateren van de Jordaan; in het water van de doop; enzovoorts. In wezen herhalen deze geschiedenissen zich in de dood en opstanding van Christus.

In de Baker's Dictionary of Theology staat: Een type is een schaduw geworpen op de bladzijden van de oudtestamentische geschiedenis, waarvan de volle belichaming (antitype) wordt gevonden in de nieuwtestamentische openbaring. Volgens deze definitie is typologie meer duisternis (schaduw) dan licht. Het verbergt meer dan dat het openbaart.

Ds. Harry Bultema **zie zijlijn 1** zegt: Een type is een door de Geest geïnspireerde schaduw van de toekomstige goederen, waarvan Christus met inbegrip van Zijn volk en werk het Lichaam is.

Augustinus schreef een puntgedicht (een zeer kort gedicht met een woordspeling): In het Oude Testament ligt het Nieuwe Testament verborgen, in het Nieuwe Testament staat het Oude Testament geopenbaard. Deze definitie gaat niet speciaal over typologie.

Samenvattend gezegd, spreken de definities 2 t/m 5 over duisternis, schaduw of verberging in het Oude Testament, waarna deze verborgen dingen in het Nieuwe Testament worden geopenbaard.

Zijlijn**1**

Ds. Harry Bultema was een geleerd man. Hij was van Nederlandse afkomst en predikant in de Reformatorische kerk. Hij heeft hele goede boeken geschreven in het Nederlands en Engels. Eén boek gaat over Bijbelse typologie. Toen hij een boek schreef over de wederkomst van Christus en daarmee blijkt gaf te geloven in wat gewoonlijk het “het duizendjarig rijk” genoemd wordt, werd hij zijn kerk uitgezet.

Typologie

Men spreekt over typologie omdat het woord "type" in de Bijbel voorkomt. Onder de term "typen" verstaat men: bepaalde specifiek in de Bijbel genoemde zaken, waarvan de Bijbel zelf zegt dat het typen zijn. Bijvoorbeeld: het Oude Verbond is een type van het Nieuwe Verbond; voorwerpen uit de tabernakel of tempel zijn typen en spreken op één of andere wijze over nieuwtestamentische waarheid, enzovoorts. Meestal wordt beweerd dat typologie iets anders is dan vergeestelijking (een geestelijke betekenis aan bepaalde Bijbelse uitspraken geven). Dat kan natuurlijk niet, want typologie is volkomen hetzelfde als vergeestelijken. Het probleem is echter dat de term "vergeestelijking" gebruikt wordt in bepaalde kringen waar men niet geneigd is de Bijbel letterlijk te nemen.

Naast de term "typen" spreekt men ook vaak over symbolen. Buiten de Bijbel zijn typen volstrekt hetzelfde als symbolen. In het Nederlands zijn beide termen synoniem (gelijk) aan elkaar. De term "symbool" wordt gebruikt voor statische dingen, dat wil zeggen voor voorwerpen. Zo noemt men een duif in de kunst een "symbool" voor de Heilige Geest, maar zodra de Bijbel opengaat is de duif een "type" van de Heilige Geest.

Sommigen beweren dat typologie heel wat anders is dan symboliek. De reden dat men dat onderscheid met grote nadruk wil maken, is dat velen zich verdiepen in Bijbelse typologie en tot de meest waanzinnige conclusies komen, met andere woorden: het wordt misbruikt. Het punt is namelijk, en dat geldt voor zowel typologie, symboliek als ook vergeestelijking, dat ze illustraties zijn van een Bijbelse waarheid. Ze hebben als functie om een leer die in de Bijbel letterlijk uiteengezet wordt te illustreren en te onderbouwen, zodat men bepaalde zaken zal begrijpen. Belangrijk daarbij is dat typen altijd onderworpen zijn aan de letterlijke tekst van de Bijbel. Zo kan men onmogelijk bepaalde waarheden van het Oude Verbond baseren op dat wat in het Nieuwe Testament staat geschreven, bijvoorbeeld om te zien dat de Ark des Verbonds in de tabernakel een beeld van Christus is. Pas als men Christus kent vanuit het Nieuwe Testament, zal men bepaalde eigenschappen of hoedanigheden van Hem herkennen

in de Ark des Verbonds. Het was immers een houten kist overtrokken met goud. Eigenlijk was het een houten vat (een mens is ook een vat) vergankelijk en vernederd, maar overtrokken met goud en daarmee een uitbeelding van de dood en opstanding van de Here Jezus Christus. Wat werd er in de Ark des Verbonds bewaard? De twee stenen tafelen, niet als uitbeelding van de wet, maar als uitbeelding van het Woord Gods. Wat was er in de Here Jezus Christus te vinden? Het Woord Gods. Wat was kenmerkend voor Hem? Zijn geloof en Zijn gehoorzaamheid aan het Woord Gods. Het verzoendeksel op de Ark des Verbonds, gemaakt uit één talent goud met daarop de vier cherubiem, is een uitbeelding van de Goddelijke Heerlijkheid van Christus in Zijn hemelse positie.

Een dergelijke manier van typologie toepassen, is bij velen in onbruik geraakt. Waarom? Men vindt dat je daardoor met de Bijbel alle kanten op kan. Een andere reden is: men kent de gewone letterlijke, expliciete Bijbelse waarheden niet meer, hoe zou men dan typologie herkennen? Als men het beeld, het ding of de volle belichaming niet kent, hoe zou men de schaduw er van herkennen? Dit zijn enkele redenen waarom Bijbelse typologie is verdwenen.

Causaal en analoog denken

Eén van de grote problemen in verband met typologie is, dat het raakt aan een wijze van denken die westerlingen niet meer kennen en zelfs verboden hebben. Het westerse denken wordt causaal of technisch denken genoemd. Het is een denken van "oorzaak en gevolg". **zie zijlijn 2** In andere delen van de wereld praktiseert men wél een andere wijze van denken en heeft men weinig goede woorden over voor het causale, westerse denken. Die andere wijze van denken is ook uit te leggen aan de hand van een spoorbaan. Een spoorbaan bestaat namelijk uit twee rails die parallel (analoog) aan elkaar lopen, dat wil zeggen: de ene rail is een volstrekte uitbeelding van de andere. Als men weet hoe de linkerrail ligt, dan weet men ook hoe de rechterrail ligt. Als in de linkerrail de wissel naar links ligt, dan is dat in de rechterrail ook zo. Het idee is nu, dat men zowel langs de ene lijn als langs de andere lijn(en) kan denken. Als bijvoorbeeld uit de éne lijn een stukje ontbreekt, omdat

Aan de hand van een spoorbaan wordt uitgelegd wat het verschil is tussen causaal en analoog denken.

Afhankelijk van de wissel gaat een spoorbaan naar links of naar rechts. Als de wissel naar links ligt, zal de trein naar links gaan. Als de wissel naar rechts ligt, zal de trein naar rechts gaan. De "oorzaak" is dat de wissel naar links of rechts ligt en het "gevolg" is dat de trein daadwerkelijk naar links of rechts gaat. Het hele westerse denken, zowel technisch, filosofisch als theologisch, bestaat uit het denken langs deze ene spoorbaan. Maar als men langs de rail één keer verkeerd gaat, kan men redeneren wat men wil, maar men zal nooit bij het doel uitkomen. Hieruit blijkt dat het moderne, westerse, causale, technische denken erg kwetsbaar is. Een andere belangrijke reden is, dat het gewoonlijk uitgaat van axioma's die meestal niet kloppen. Dat heeft tot gevolg dat het denken langs zo'n spoorbaan gewoon onzin is, ongeacht de wissels. Helaas is men in het Westen niet of nauwelijks op de hoogte van een andere wijze van denken die wetenschappelijk erkend wordt.

het er niet staat of overgeslagen wordt, dan kan men uit de andere lijn die parallel of analoog loopt, weten hoe dat stukje moet liggen. Dit betekent dat de werkelijke oorzaak van bepaalde verschijnselen wel eens heel ergens anders kan liggen.

Deze wijze van denken heeft met causaliteit niets van doen, maar is volkomen legitiem. In de praktijk kan het zelfs goed beargumenteerd en bewezen worden. Maar in het Westen beschouwt men het als niet wetenschappelijk en daarom achtergebleven, hoewel niemand kan ontkennen dat het in overeenstemming is met de waargenomen feiten. Een mooi voorbeeld van analogisch denken is iriscopie. Een vlekje op de iris van het oog verwijst naar een plek in het lichaam waar iets niet in orde zou zijn. Veel christenen noemen dat occult. In feite hebben ze daar gelijk in, want het woord occult betekent "duister". Het duistere in dit verhaal is dat men niet weet hoe het verband ligt. Dr. W.J. Ouweneel zegt hierover: "We kunnen geen verband aantonen tussen een bepaalde plek in de iris en een bepaalde plek in het lichaam, dus bestaat het niet en daarom is iriscopie van de duivel." Daarmee bedoelt hij: als het met het westerse, causale denken niet verklaard kan worden, dan moet het van de duivel zijn. De vraag blijft dan: bestaat het nu wel of bestaat het nu niet? Hieruit blijkt dat als men deze dingen niet wil inzien, men in grote problemen kan komen. Toch is het een duidelijke zaak dat parallellen of analogieën bestaan. In de natuur komen ze voor en de Bijbel staat er vol mee. **zie zijlijn 3**

Hebreeën 11:3

- 3 Door het geloof verstaan wij, dat de wereld door het woord Gods is toebereid, alzo dat de dingen, die men ziet, niet geworden zijn uit dingen, die gezien worden.

Het woord "wereld" is de vertaling van het Griekse woord "aion", dat "eeuwen" betekent. Daarmee wordt niet de zienlijke wereld (kosmos) bedoeld, maar de wereld in het algemeen; hoe de geschiedenissen zich afspelen. Volgens het causale denken komen de dingen die men

Zijlijn**3**

De gesproken Bijbelstudie "typologie in de natuur" vertelt uitgebreid over het verschil tussen causaal en analoog denken. Deze studie (audio) is verkrijgbaar bij het N.B.C.

vandaag ziet voort uit de dingen die men gisteren (in het verleden) kon zien. Het woordje "alzo" wijst erop dat het gaat om de voortgang van de geschiedenis en daarmee ook de Bijbelse geschiedenis. Die komt niet voort uit de dingen die gezien worden en heeft dus geen causale oorzaak. Integendeel, het Woord Gods is juist de oorzaak waarom bepaalde dingen gebeuren. Dit betekent dat de oorzaak ergens anders ligt, in een andere lijn, op een hoger niveau, oftewel in een lijn die analoog loopt. Het woord analogie of analoog wil zeggen dat er iets "naar boven" is van iets dat op een lager niveau (beneden) bestaat. Het Griekse woord "ana" betekent "omhoog" en is het tegenovergestelde van "kata" dat "naar beneden" betekent, in de zin van: naar beneden van iets wat op een hoger niveau bestaat. Zo is bijvoorbeeld elke foto een "catalogus" en waar de foto een uitbeelding van is, wordt een "analogus" genoemd. Met andere woorden: een analogus is een uitbeelding op een hoger niveau van dat wat lager is (catalogus) of een analogus is een type van een catalogus en andersom. In feite is heel de wereld, inclusief de geschiedenis van de wereld (aionen) een catalogus van de hemelse dingen. Zo drukken gebeurtenissen in de hemel zich uit in gebeurtenissen op de aarde. Een bekende uitdrukking zegt: "Zo boven, zo beneden". Volgens de Bijbel is het tot op heden in de hemel niet zo best gesteld en daarom op de aarde ook niet. Daaruit volgt: als men op aarde dingen wil veranderen, dan zal dat weinig zin hebben, want men is met symptoombestrijding bezig. Eerst zouden de dingen in de hemel veranderd worden. Daarom zouden gelovigen zich geen zorgen maken over de omstandigheden in deze wereld. Het gebed uit Matthéüs 6 : 10 zegt immers: "Uw Koninkrijk kome. Uw wil geschiede, gelijk in den hemel (boven) alzo ook op de aarde (beneden)".

In de praktijk blijkt dat typologie veel breder en verder werkt dan de definities 2 t/m 5 aangeven. De ruimste definitie is de eerste van Dr. C.I. Scofield: "Een type is een door God bedoelde illustratie van één of andere waarheid". Dit betekent dat het om een waarheid gaat die later pas actief zal worden. Het type is daarmee een anticipatie (het vooruitlopen op iets) van wat later zal komen. Omgekeerd is ook mogelijk. De geschiedenis van het slachten en eten van het paaslam laat dat bijvoorbeeld zien. Het Nieuwe Testament leert dat het slachten en eten van het paaslam een beeld is van de dood en opstanding van de Here Jezus. Deze oudtesta-

mentische inzetting is daarmee een anticipatie van een nieuwtestamentische waarheid. In het Oude Testament ligt deze nieuwtestamentische waarheid van de dood en opstanding van de Here Jezus verborgen. Maar het Oude Testament zegt over het slachten en eten van het paaslam dat het een herinnering is aan de gebeurtenissen bij de uittocht uit Egypte. Het is dan toch een type, maar dan van iets dat in het verleden al plaatsgevonden heeft. Deze toepassing past alleen in de definitie van Dr. Scofield.

Wat is een type?

Het woord "type" is de vertaling van het Griekse woord "tupos". Het komt 16 keer voor in het Nieuwe Testament. "Tupos" is afgeleid van het werkwoord "tipoo" en betekent: slaan, treffen, kwetsen, verwonden, bij voorkeur met een instrument, bijvoorbeeld met een stok, een roede of een zweep. Het gaat dus om slaan waarbij een indruk wordt achtergelaten, een litteken bijvoorbeeld. "Tupos" is het zelfstandig naamwoord en staat voor: de slag als zodanig, de indruk, de afdruk, het litteken, eventueel de afdruk van een stempel, een zegel of een foto. Andere woorden afgeleid van het woord "type" zijn: een voorbeeld, een afbeelding, een model, een patroon, een blauwdruk, een schema, een vorm, een mal, een matrijs, een ontwerp, een plan, enzovoorts. Al deze dingen bestaan reëel, maar stellen toch iets anders voor. Het andere is het echte. Zo laat de vakantiefoto pa zien, maar in werkelijkheid is dat niet waar, want de foto is een afdruk van pa. De foto is daarmee een type.

Het Nederlands kent ook woorden die afgeleid zijn van "type", zoals in de woorden "typografie" en "typemachine"; in het woord "lettertype". In wezen wordt twee keer hetzelfde gezegd, want een letter is een type (pleonasme). In een drukkerij spreekt men niet over letters maar over "typen". Van oudsher was het een loden vorm die beïnkst werd en daarna onder druk op papier werd gezet. Een afdruk van een schoen heet een "type". Aan de hand daarvan kan men vaststellen welke schoenmaat en zelfs welk gewicht iemand heeft. In de Septuaginta (Griekse vertaling van het Oude Testament) wordt "type" gebruikt in de zin van een afgodsbeeld.

Schriftplaatsen in het Nieuwe Testament waarin het woord "type" voorkomt:

Johannes 20 : 25

25 De andere discipelen dan zeiden tot hem: Wij hebben den Heere gezien. Doch hij zeide tot hen: Indien ik in Zijn handen niet zie het teken der nagelen, en mijn vinger steke in het teken der nagelen, en steke mijn hand in Zijn zijde, ik zal geenszins geloven.

Het woord "teken" is de vertaling van het Griekse woord "tupos". De meest smalle betekenis van "tupos" is: het litteken of de afdruk van de spijkers in de handen van de Heere Jezus. Ze worden als typen of als merktekenen beschouwd. Waarom? Omdat ze een veel grotere betekenis hebben. Ze zijn namelijk een bewijs van wie Hij is.

Handelingen 7 : 43

43 Ja, gij hebt opgenomen den tabernakel van Moloch, en het gesternte van uw god Remfan, de afbeeldingen, die gij gemaakt hebt, om die te aanbidden; en Ik zal u overvoeren op gene zijde van Babylon.

Het woord "afbeeldingen" is de vertaling van het Griekse woord "tupos". Het gaat hier om afbeeldingen van goden waar men voor knielde. Maar goden zijn geestelijk. Men kon niet letterlijk voor goden knielen; daarom maakte men een uitbeelding, een representatie, een teken of een afdruk van de godheid om voor te knielen. De afbeeldingen zijn daarmee typen. In Exodus 20 : 4 staat: "Gij zult u geen gesneden beeld, noch enige gelijkenis maken, van hetgeen boven in den hemel, noch van hetgeen onder op de aarde is, noch van hetgeen in de wateren onder de aarde is". Waarom zou dat niet mogen? Omdat de mens dat niet goed en adequaat kan. We zouden onze fantasie en waanzin gebruiken. Volgens Hebrëënen 1 : 3 maakt God zichzelf een afbeelding, want Hij drukt zich uit (catalogus) in Degene, Die het

uitgedrukte beeld van Gods wezen is, namelijk in de Zoon (analogus). Daarmee is de Here Jezus Christus een type van God.

Handelingen 7 : 44

44 De tabernakel der getuigenis was onder onze vaders in de woestijn, gelijk geordineerd had Hij, Die tot Mozes zeide, dat hij denzelven maken zou naar de afbeelding, die hij gezien had;

Het woord "afbeelding" is de vertaling van het Griekse woord "tupos". Mozes moest op aarde een tabernakel maken naar de afbeelding die hij in de hemel gezien had. Sommigen beweren dat Mozes op de berg een maquette gezien had van wat hij later op aarde moest bouwen. Maar dat was niet zo; het was andersom. Hij zag op de berg de echte, geestelijke, nieuwtestamentische waarheid. Hij alleen kreeg die te zien, voor het volk bleef het verborgen. Daarom zei hij: "De verborgene dingen zijn voor den Heere onzen God." (Deuteronomium 29 : 29) Daarmee is dit vers in strijd met bijna alle genoemde definities. Volgens de definities zijn de zichtbare, lagere, dingen op aarde typen van een hogere waarheid. Deze typen vinden hun vervulling in de volle belichaming en dat noemt men in de standaard typologie: het antitype. Maar in dit vers staat het andersom, want de afbeelding (het type) was de hogere waarheid en Mozes maakte daar een afdruk van. Men noemt dat laatste een type, maar de Bijbel noemt het eerste net zo goed een type van het laatste, of het laatste een type van het eerste. Volgens de Bijbel bestaat er alleen iets als: type en type en type, enzovoorts. Dezelfde dingen herhalen zich steeds opnieuw, soms tot in het oneindige. Zo herhalen zich bijvoorbeeld in de tabernakel steeds dezelfde waarheden, die allemaal op Christus wijzen.

Handelingen 23 : 25

25 En hij schreef een brief, hebbende dezen inhoud:

Het woord "inhoud" is de vertaling van het Griekse "tupos". De brief is een type of een afdruk van de gedachten en de wil van de schrijver.

Romeinen 5:14

14 Maar de dood heeft geheerst van Adam tot Mozes toe, ook over degenen, die niet gezondigd hadden in de gelijkheid der overtreding van Adam, welke een voorbeeld is Desgenen, Die komen zou.

Het woord "voorbeeld" is de vertaling van het Griekse woord "tupos". In dit vers staat letterlijk dat Adam een type van Christus is. Andere personen uit de oudtestamentische geschiedenis zijn ook typen van Christus. Het is belangrijk om deze term goed te begrijpen, want in de volgende verzen wordt een ander verschijnsel uiteengezet, namelijk van de "omgekeerde" of de "negatieve typen". Daarmee wordt bedoeld dat wat er aan Adam verkeerd was, was er aan Christus goed. De ene overtreding van Adam wordt beschouwd als een beeld van de ene rechtvaardigheid van Christus. Dat betekent dat de analogie niet noodzakelijk parallel hoeft te lopen. Het is als het ware het spiegelbeeld. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de uitspraken over Adam in Genesis 1 in werkelijkheid uitspraken zijn over Degene waar Adam het voorbeeld of type van is. Als er in Genesis 1 : 26, 27 staat: "Laat ons mensen (Adam) maken naar ons beeld en onze gelijkenis", dan gaat dat in werkelijkheid over Christus en niet over Adam. In het Nieuwe Testament wordt op vele plaatsen gezegd dat Christus het beeld Gods is. Deze uitspraken zouden niets betekenen als het voor ieder mens zou gelden. De natuurlijke mens draagt immers het beeld van Adam (1 Korinthe 15 : 47) en niet van God. De mens zou een beelddrager van God worden, doordat hij deel krijgt aan het leven van Christus, Die het beeld Gods is. Deze structuur komt ook in de tempel voor. David bouwde de tempel op aarde, maar het was een afbeelding van de echte tempel, namelijk de Gemeente Gods. 1 Korinthe 3 : 16 zegt: "Weet gij niet, dat gij Gods tempel zijt, en de Geest Gods in ulieden woont?"

Romeinen 6 : 17

17 Maar Gode zij dank, dat gij *wel* dienstknechten der zonde waart, maar *dat* gij *nu* van harte gehoorzaam geworden zijt aan het voorbeeld der leer, tot hetwelk gij overgegeven zijt;

Het woord "voorbeeld" is de vertaling van het Griekse woord "tupos". In dit vers had ook kunnen staan "de leer", maar er staat "het voorbeeld der leer". Dat betekent dat het niet zomaar over een leer gaat. Men is gehoorzaam geworden aan het voorbeeld der leer, namelijk aan Degene, Die er een afdruk van is; dat is Christus zelf. De leer gaat over Hem en is aan Hem opgehangen. Hij is de Echte en de Hoogste en daarmee het Type. Volgens de standaard typologie wordt de leer "het type" genoemd en Christus is daar "het antitype" van, namelijk de vervulling of de belichaming. In de Bijbel heet het hoogste "een type", namelijk een type dat z'n weerslag of afdruk vindt in de leer. Of andersom: de leer die haar weerslag vindt in de persoon en het werk van Christus zelf.

1 Korinthe 10 : 6

6 En deze dingen zijn geschied ons tot voorbeelden, opdat wij geen lust tot het kwaad zouden hebben, gelijkewijs als zij lust gehad hebben.

Het woord "voorbeelden" is de vertaling van het Griekse "tupos". Dingen uit de geschiedenis van Israël ten tijde van de uittocht uit Egypte zijn geschied tot typen voor de gelovigen. Daarmee is er sprake van omgekeerde typen. Gelovigen zijn net als de kinderen Israëls uit Egypte (beeld van de wereld) verlost. We zouden er een voorbeeld aan nemen niet te murmureren zoals Israël deed in de woestijn, maar we zouden het tegenovergestelde doen, gehoorzamen aan het Woord Gods dat gesproken is.

1 Korinthe 10 :11

11 En deze dingen alle zijn hunlieden overkomen tot voorbeelden; en zijn beschreven tot waarschuwing van ons, op dewelke de einden der eeuwen gekomen zijn.

Het woord "voorbeeld" is de vertaling van het Griekse "tupos". De uitdrukking "einden der eeuwen" slaat op heel de nieuwtestamentische geschiedenis vanaf de opstanding van Christus. Alle dingen die Israël overkwam in oudtestamentische tijd dienen tot voorbeeld voor ons. Dat geldt ook voor de dingen die hier niet genoemd worden, maar wel in het Oude Testament beschreven staan. Daarom zou men wel degelijk acht slaan op de letterlijke betekenis van wat er in de Bijbel vermeldt staat, namelijk dat het werkelijk zo gebeurd is, zoals het beschreven staat. Een andere reden is: dat men er lering uit zou trekken. Een belangrijk probleem met typologie is dat sommigen geneigd zijn de letterlijke geschiedenis over te slaan en alleen met de overdrachtelijke betekenis te rekenen. Als men niet in de letterlijke Bijbelse uitspraken gelooft, heeft dat grote consequenties, want men houdt alleen vergeestelijking, symboliek of typologie over. Het lijkt heel interessant en boeiend, maar men loopt als het ware door een doolhof dat nergens eindigt. De Joodse geleerde Weinreb heeft diverse boeken geschreven over typologie en symboliek in de Bijbel, maar zelf gelooft hij niet in de letterlijke Bijbelse geschiedenis. Hij laat in zijn boeken zien dat dezelfde structuren zich steeds herhalen, zowel in als buiten de Bijbel, bijvoorbeeld: in sprookjes, in mythologieën, vreemde filosofieën, in religies, enzovoorts. Dit verschijnsel komt ook in oosterse mystieke godsdiensten voor, onder andere in het hindoeïsme en het boeddhisme. Men laat daarin zien dat de parallellen aantonen dat de dingen zich op aarde herhalen. Maar men wil niet inzien dat deze parallellen wijzen op veel hogere waarheden, namelijk op Christus en de heilsgeschiedenis. Waar men dat loslaat, houdt men alleen illustraties over die weer illustraties van elkaar zijn. Ze wijzen wel naar elkaar, maar niet naar het doel (Christus). De samenhang die over blijft, leidt nergens naar toe.

Filippenzen 3 : 17

- 17 Weest mede mijn navolgers, broeders, en merkt op degenen, die alzo wandelen, gelijk gij ons tot een voorbeeld hebt.

Het woord "voorbeeld" is de vertaling van het Griekse woord "tupos". In dit vers staat dat Paulus een type is van de Gemeente en dat het leven van hem een type is van het leven van een gelovige en daarmee fungeert als voorbeeld, als blauwdruk, als afdruk en als illustratie. Naast Paulus slaat deze uitspraak als eerste op Christus en daarna op alle opzieners in het algemeen.

1 Thessalonicenzen 1 : 7

- 7 Alzo dat gij voorbeelden geworden zijt al den gelovigen in Macedonië en Achaje.

Het woord "voorbeelden" is de vertaling van het Griekse woord "tupos". De gelovigen in Thessalonica zijn typen voor de gelovigen in Macedonië en Achaje. Zij zouden daarmee navolgers zijn van het patroon dat hen voorgehouden wordt door de gelovigen uit Thessalonica. Volgens de standaard terminologie beschouwt men dit niet als typologie, maar naar Bijbelse maatstaven valt het er wel degelijk onder.

2 Thessalonicenzen 3 : 9

- 9 Niet, dat wij de macht niet hebben, maar opdat wij onszelven u geven zouden *tot een voorbeeld, om ons na te volgen.*

Het woord "voorbeeld" is de vertaling van het Griekse woord "tupos". Hier staat dezelfde gedachte als in Filippenzen 3 : 17.

1 Timótheüs 4 :12

12 Niemand verachte uw jonkheid, maar zijt een voorbeeld der gelovigen in woord, in wandel, in liefde, in den geest, in geloof, in reinheid.

Het woord "voorbeeld" is de vertaling van het Griekse woord "tupos". De opziener wordt geacht voorganger te zijn en dus herder der schapen; daarmee is hij een voorbeeld of een type. De bedoeling is dat de schapen het voorbeeld van de herder navolgen.

Titus 2 :7

7 Betoon uzelf in alles een voorbeeld van goede werken, *betoon* in de leer onvervalstheid, deftigheid, oprechtheid;

Het woord "voorbeeld" is weer de vertaling van het Griekse woord "tupos". Paulus, Timótheüs, Titus en de Thessalonicenzen worden typen genoemd van de Gemeente. Men zou navolgers van hen zijn. Goede werken zijn in de Bijbel werken des geloofs; werken die uit een gelovig hart voortkomen. Het doel van deze werken is dat ze tot heerlijkheid Gods zijn.

Hebreeën 8 :5

5 Welke het voorbeeld en de schaduw der hemelse dingen dienen, gelijk Mozes door Goddelijke aanspraak vermaand was, als hij den tabernakel volmaken zou: Want zie, zegt Hij, dat gij het alles maakt naar de afbeelding, die u op den berg getoond is.

Het woord "afbeelding" is de vertaling van het Griekse "tupos". In Handelingen 7 : 44 staat dat Mozes de tabernakel zou maken naar de afbeelding (het type) die hij gezien had. In dit vers staat precies hetzelfde. Mozes moest een illustratie maken van wat hem op de berg getoond

was. Daarmee is het hogere een type van het lagere en andersom: het lagere is een type van het hogere. Het eerste woord "voorbeeld" in dit vers wordt met een ander Grieks woord vertaald. De vertalers konden het woord "tupos" niet nog een keer vertalen met "voorbeeld", want dat hadden ze al gebruikt. Toen hebben ze gekozen voor "afbeelding". Uit het woord "afbeelding" zou men de conclusie kunnen trekken dat Mozes een tekening of een maquette op de berg had gezien. Dat is niet waar. Mozes heeft daar "het echte ding" gezien, dat wil zeggen, hij heeft geestelijke of nieuwtestamentische waarheid gezien. Concreet: hij heeft de Gemeente gezien, op wat voor wijze dan ook. Zijn opdracht was om naar dat voorbeeld, de tabernakel op aarde te maken. Daarom is de tabernakel per definitie kunst. Beeldende kunst wordt van oudsher geacht uitdrukking te geven aan hogere dingen en dikwijls ook aan abstracte dingen. De kunstgeschiedenis is er vol mee. Hoe beeldt men bijvoorbeeld Christus uit? Als een lam of een leeuw of een slang, enzovoorts. De tabernakel drukt ook geestelijke waarheden uit over de Here Jezus Christus en Zijn werk en het resultaat daarvan. Men kan dat alleen begrijpen als men het expliciet gelezen heeft in het Nieuwe Testament. Deze nieuwtestamentische waarheden lagen vast en werden verborgen gehouden in oudtestamentische tijd, maar ze maken wel degelijk onderdeel uit van Gods plan. Sommige dingen moesten nu eenmaal verborgen gehouden worden. Dat kan uitstekend via typologie.

1 Petrus 5:3

- 3 Noch als heerschappij voerende over het erfdeel *des Heeren* maar *als* voorbeelden der kudde geworden zijnde.

Het woord "voorbeelden" is de vertaling van het Griekse woord "tupos". Petrus richt zich als herder, opziener of ouderling tot de andere oudsten en zegt dat ze geen heerschappij zouden voeren over het erfdeel des Heren, maar dat ze typen der kudde geworden zijn.

Wat is een antitype?

Het woord "antitype" komt twee keer in de Bijbel voor. Volgens de standaard typologie spreekt men in het Oude Testament over "typen" en in het Nieuwe Testament over de vervulling daarvan in de "antitypen". Maar uit bovenstaande Schriftplaatsen blijkt dat typen ook in het Nieuwe Testament voorkomen. Het woord type wordt juist gebruikt voor de vervulling van het hoogste van iets en niet alleen voor het lagere. Een belangrijke vraag die hieruit volgt is: wat is dan het Bijbelse gebruik van het woord antitype?

1 Petrus 3 : 20, 21

- 20 Die eertijds ongehoorzaam waren, wanneer de lankmoedigheid Gods eenmaal verwachtte, in de dagen van Noach, als de ark toebereid werd; waarin weinige (dat is acht) zielen behouden werden door het water.
- 21 Waarvan het tegenbeeld, de doop, ons nu ook behoudt, niet die een aflegging is der vuiligheid des lichaams, maar die een vraag is van een goed geweten tot God, door de opstanding van Jezus Christus;

Petrus spreekt in deze verzen over de zondvloed in de dagen van Noach toen "de ark toebereid werd, waarin weinige zielen behouden werden door het water". Deze uitdrukking gaat twee kanten op: velen verdrinken door het water, maar weinigen (dat is acht zielen) werden door het water behouden. Het woord "tegenbeeld" in vers 21 is de vertaling van het Griekse woord "antitupon" (antitype). Het Griekse voorzetsel "anti" betekent "voor" en niet "tegen". Het woord "tegenbeeld" had dus net zo goed met "voorbeeld" vertaald mogen worden. Maar de vertalers hebben een ander woord gebruikt, omdat ze het woord "type" al vertaald hadden met "voorbeeld". Hiermee wordt bevestigd dat het gebruik van voorzetsels onzin is. In de praktijk worden voorzetsel volstrekt door elkaar gebruikt. Welk voorzetsel gebruikt wordt, is vaak een kwestie van mode en woonplaats. Zo zegt men in de ene plaats: "Ik ga naar bed" en in de andere plaats: "Ik ga te bed" of "ik ga in bed" of "ik ga op bed", enzovoorts. In

het Grieks komt het eigenaardige verschijnsel voor dat woorden aangevuld kunnen worden met een voorzetsel ervoor, zonder dat daarbij de betekenis van het woord verandert, maar het gewicht van het woord verandert er wel door: het wordt zwaarder of sterker. Bijvoorbeeld het Griekse woord "lasso" heeft te maken met "losmaken" en wordt gewoonlijk vertaald met "verzoenen". Maar het woord "katalasso" komt ook voor en wordt eveneens met "verzoenen" vertaald en zelfs het woord "apokatalasso" komt voor en wordt ook weer met "verzoenen" vertaald. In de Nederlandse taal komt dit verschijnsel ook voor. Als men bijvoorbeeld nadruk wil leggen op het woord "beeld", dan spreekt men over een "voorbeeld" of een "uitbeelding" of een "afbeelding". Door het voorzetsel verandert de betekenis van het woord niet, maar het wordt extra benadrukt. Zo blijft de betekenis van het Griekse woord type ook gelijk, wanneer het voorzetsel "anti" ervoor geplaatst wordt. Dat betekent dat een type, een antitype is en een antitype een type is.

In vers 21 ligt de nadruk op de doop in water. De doop wordt vergeleken met de vloed van Noach. Normaal gesproken zou men ondergaan in het water en erin sterven, maar Noach en de zijnen werden behouden door het water. Zo'n zelfde structuur komt terug in de doop. Het enige verschil is dat men door de doop niet behouden wordt, maar het is een type van de wijze waarop men behouden wordt. Vandaar dat de nadruk in dit vers op het woord "antitype" ligt. De gedachte is, dat zowel de doop in water als de zondvloed van Noach, hetzelfde uitbeelden. Ze zijn allebei illustraties, niet van elkaar, maar van de dood en opstanding van Christus. Water is in de Bijbel een beeld van het Woord Gods. Door het Woord Gods zal een oordeel komen over deze oude wereld, maar een gelovig overblijfsel zal door hetzelfde Woord Gods verlost worden. Noach is daarmee een type van Christus en zijn achtal is een beeld van de Gemeente, namelijk van degenen die met Hem in het schip zaten. Verschillende geschiedenissen in het Nieuwe Testament waar de Here Jezus in een schip zit met Zijn vrienden beelden hetzelfde uit.

Een ander bekend voorbeeld van Bijbelse typologie is de uitbeelding hoe een oordeel Gods over de hele Oude Schepping zal komen en hoe daaruit een Nieuwe Schepping tot stand

komt. Zelfs degenen die niet in de restitutieel gelooven, beweren dat in Genesis 1 de Nieuwe Schepping wordt uitgebeeld. Men zegt dat het oprijzen van het land uit de wateren en het terugtrekken van de wateren in één plaats, een uitbeelding is van opstanding uit de dood en daarmee van het tot stand komen van een Nieuwe Schepping. Dit belangrijke Bijbelse thema komt telkens terug. Het herhaalt zich bijvoorbeeld enige hoofdstukken later in de zondvloed geschiedenis van Noach. L'histoire se répète. Hetzelfde Bijbelse thema herhaalt zich ook in de uittocht uit Egypte. Deze bijzondere uittocht wordt vele malen bezongen in de Psalmen en in het Nieuwe Testament wordt er verschillende keren naar verwezen. Waarom? Het was veel meer dan een uittocht uit Egypte; het was een oordeel Gods óver Egypte. Dwars door de wateren van de Schelfzee heen werd Israël bevrijd uit Egypte (beeld van deze oude wereld). Faraó en zijn ruiters (uitbeelding van de duivel met zijn personeel) vergingen in de wateren van de Schelfzee.

Vervolgens herhaalt hetzelfde thema zich in de geschiedenis van Jozua. Voordat de kinderen Israëls door Jozua vanuit de woestijn in het beloofde land gebracht werden, trokken ze eerst dwars door de wateren van de Jordaan. Dat is een uitbeelding van opstanding uit de dood of hoe een Nieuwe Schepping tot stand komt uit een Oude. Heel de geschiedenis van Jozua, inclusief de verovering van het land, geeft uitdrukking aan de situatie waarin gelovigen vandaag de dag leven, namelijk verlost van de slavernij (religie, wet) van een Oude Schepping of van een oude wereld en geplaatst in een eeuwige erfenis. Ook in de geschiedenissen van Elia en Elisa komt hetzelfde thema terug. Ze gingen samen door de Jordaan tegenover Gilgal en de wateren weken daar opnieuw. In een andere geschiedenis viel er een bijl in het water van de Jordaan, maar die kwam weer boven drijven. Opnieuw moesten de wateren hun prooi prijsgeven. Als men deze lijnen eenmaal herkent in de Schrift, dan is het helemaal zo moeilijk niet meer om te geloven in de lichamelijke en letterlijke opstanding van de Here Jezus Christus. Dat was een noodzakelijke vervulling van wat er in deze voor de hand liggende Bijbelse beelden genoemd wordt. Bovendien staat er in vers 21 dat de Bijbel deze beelden zelf in die betekenis gebruikt. Petrus zegt daarover in Handelingen 2 : 24 dat "de dood Christus niet kon houden, omdat God Hem deed opstaan".

Hebreeën 9:24

24 Want Christus is niet ingegaan in het heiligdom, dat met handen gemaakt is, hetwelk is een tegenbeeld van het ware, maar in den hemel zelve, om nu te verschijnen voor het aangezicht van God voor ons;

Het woord "tegenbeeld" is de vertaling van het Griekse woord "antitupon". Het Heiligdom dat met handen gemaakt is, was een tastbaar Heiligdom. Christus is daar niet ingegaan. Hij was op aarde geen Hogepriester en ging niet het zichtbare Heilige der Heiligen binnen van de tempel in Jeruzalem. Volgens dit vers is het Heiligdom dat met handen gemaakt is, het tegenbeeld of het antitype van het ware. Met andere woorden: het antitype is níét het ware. Hiermee wordt bevestigd dat volgens de Bijbel een antitype gewoon een type is. Het was dus een uitbeelding, een beeld of een afbeelding van het ware. Mozes had het ware gezien en hij moest het bouwen naar het type dat hij gezien had. Hij maakte het naar het ware Heiligdom, namelijk de hemel zelf. Dat betekent dat het Heilige der Heiligen van de tabernakel een beeld is van de hemel. In Hebreeën 9 wordt uiteengezet dat het Heilige der Heiligen ook een beeld is van het Nieuwe Verbond tegenover het Heilige dat een uitbeelding is van het Oude Verbond. Dagelijks deed men dienst in het Heilige van de tabernakel, behalve éénmaal per jaar op Grote Verzoendag. Overdrachtelijk betekent dat voor de gelovige: als men onder het Nieuwe Verbond leeft, dan zou men zichzelf niet weer onder het Oude Verbond plaatsen. Als men uit de genade Gods leeft, dan zou men niet onder religie of wet leven. Als men de Heer als zijn/haar Heer erkent, dan erkent men Hem als Hogepriester van het Nieuwe Verbond met een positie in het ware Heiligdom (hemel) op de Troon der Genade.

Synoniemen voor het woord type

In de Bijbel komen verschillende andere uitdrukkingen voor die fungeren als synoniemen (= betekenisverwante woorden) van het woord type, zoals schaduw, voorbeeld en teken. Hierna wordt dieper op deze synoniemen ingegaan en de daarbij behorende Schriftplaatsen behandeld.

Schaduw

In zowel de derde als de vierde definitie komt de term "schaduw" voor als synoniem voor het woord type.

In de Baker's Dictionary of Theology staat:

Een type is een schaduw geworpen op de bladzijde van de oudtestamentische geschiedenis, waarvan de volle belichaming wordt gevonden in de nieuwtestamentische openbaring.

Ds. Harry Bultema zegt: "Een type is een door de Geest geïnspireerde schaduw van toekomstige goederen, waarvan Christus met inbegrip van Zijn volk en werk het Lichaam is."

Het woord "schaduw" wordt zeven keer in het Nieuwe Testament genoemd, soms in de letterlijke en soms in de overdrachtelijke betekenis.

Schriftplaatsen waarin het woord "schaduw" voorkomt:

Matthéüs 4:16

16 Het volk, dat in duisternis zat, heeft een groot licht gezien; en dengenen, die zaten in het land en de schaduwe des doods, denzelfen is een licht opgegaan.

De uitdrukking "het land en de schaduwe des doods" wordt in overdrachtelijke zin gebruikt en betekent: een land vol van duisternis, namelijk de dood. Duisternis beeldt de dood uit en licht beeldt het leven uit.

Markus 4:30-32

30 En Hij zeide: Waarbij zullen wij het Koninkrijk Gods vergelijken, of met wat gelijkenis zullen wij hetzelfde vergelijken?

- 31 *Namelijk* bij een mosterdzaad, hetwelk, wanneer het in de aarde gezaaid wordt, het minste is van al de zaden, die op de aarde *zijn*.
- 32 En wanneer het gezaaid is, gaat het op, en wordt het meeste van al de moeskruiden, en maakt grote takken, alzo dat de vogelen des hemels onder zijn schaduw kunnen nestelen.

Het gezaaide mosterdzadje wordt het grootste van alle moeskruiden. Het maakt grote takken, zodat de vogelen des hemels onder zijn schaduw kunnen nestelen. Schaduw betekent in dit vers "bescherming". Bescherming kan zowel positief als negatief uitgelegd worden. Als men zich in de schaduw bevindt, dan heeft men een nederige positie van onderwerping aan iets hogers. Schaduw beeldt ook duisternis uit.

Lukas 1:79

- 79 Om te verschijnen dengenen, die gezeten zijn in duisternis en schaduw des doods; om onze voeten te richten op den weg des vredes.

Zie Matthéüs 4 : 16

Handelingen 5:15

- 15 Alzo dat zij de zieken uitdroegen op de straten, en legden op bedden en beddekens, opdat, als Petrus kwam, ook maar de schaduw iemand van hen beschaduwden mocht.

Dit vers kan zowel letterlijk als overdrachtelijk uitgelegd worden. De bedoeling was dat men via Petrus genezen zou worden.

Kolossenzen 2 : 14-17

- 14 Uitgewist hebbende het handschrift, dat tegen ons was, in inzettingen *bestaan-*
de, hetwelk, *zeg ik*, enigerwijze ons tegen was, en heeft datzelve uit het midden
weggenomen, hetzelve aan het kruis genageld hebbende;
- 15 *En* de overheden en de machten uitgetogen hebbende, heeft Hij die in het
openbaar tentoongesteld, en heeft door hetzelve over hen getriomfeerd.
- 16 Dat u dan niemand oordele in spijs of in drank, of in het stuk des feest *dags*, of
der nieuwe maan, of der sabbatten;
- 17 Welke zijn een schaduw der toekomstige dingen, maar het lichaam is van
Christus.

De Heer heeft het handschrift (de wet) dat tegen ons was, uit het midden weggenomen door hetzelve aan het kruis te nagelen. Dat is een prachtige vorm van beeldspraak, want er is natuurlijk geen letterlijk handschrift aan het kruis genageld; het was de Here Jezus. Het gaat om de overdrachtelijke betekenis, want toen de Heer gekruist werd, werd als het ware het hele Oude Verbond en daarmee de wet gekruist en weggedaan. Hij heeft de overheden en machten uitgetogen en over hen getriomfeerd. Daaruit blijkt dat de heerschappij van overheden en machten in de praktijk samengaan met de heerschappij van de wet. Kortom: de duivel bedient zich van religie en heerst over de mens door religie. Religie leert immers dat de mens door eigen werken (wetten) zou opklimmen tot God en zou worden als God. Maar waar de wet is weggedaan, is men verlost van de heerschappij van de duivel en is men in Christus meer dan overwinnaar.

Het woord "schaduw" in vers 17 is niet de vertaling van het Griekse woord "tupos" (type), maar heeft wel dezelfde betekenis. Het is niet moeilijk om de derde en de vierde definitie in dit vers te herkennen. Het gaat erom dat de inzettingen van de wet typen zijn uit het verleden en daarmee spreken over toekomstige dingen die in het Nieuwe Testament worden geopenbaard. Die toekomstige dingen zijn gerealiseerd geworden in de opstanding

van Christus. Vervolgens staat er: ... "maar het lichaam is van Christus". Om een schaduw te kunnen werpen, moet er een lichaam, een vorm of iets concreets zijn. Er moet ook licht zijn, dan pas ontstaat het verschil tussen licht en duisternis. Volgens dit vers wierp in oudtestamentische tijd het lichaam van Christus z'n schaduw vooruit. De bedoeling was natuurlijk niet dat men zich zou concentreren op de schaduw of op de typen, maar men zou zich juist op het lichaam moeten concentreren dat zijn schaduw werpt. Een belangrijke hoofdregel bij het hanteren van Bijbelse typologie is, dat de typen op één of andere wijze over Christus spreken. In feite geldt dat voor heel de Bijbel. Men zou zich altijd op Christus concentreren. Maar helaas gebeurt maar al te vaak dat men zich in de typen verliest, omdat men dat vaste punt niet heeft: het lichaam van Christus. Waar de typen zoveel op elkaar lijken, is het gemakkelijk om te zeggen: "Het één is een beeld van het ander en het ander is een beeld van het één", maar daarmee komt men nergens. Dat is het bekende gevaar van het bedrijven van typologie. Typologie is daarom ook geen Bijbels onderwerp, maar een Bijbels instrument. Als men het verkeerd toepast en er niet op de juiste wijze mee omgaat, dan raakt men de gewone Bijbelse boodschap kwijt. Helaas komt dat erg veel voor. Het gebeurt zelfs dat mensen de Heer kwijtraken voor de praktijk van hun leven, doordat men zich erin verliest.

Hebreeën 8:5

- 5 Welke het voorbeeld en de schaduw der hemelse dingen dienen, gelijk Mozes door Goddelijke aanspraak vermaand was, als hij den tabernakel volmaken zou: Want zie, zegt Hij, dat gij het alles maakt naar de afbeelding, die u op den berg getoond is.

De uitdrukking "het voorbeeld en de schaduw" zijn synoniemen. Daarmee wordt bedoeld dat voorbeeld en schaduw hetzelfde betekenen. De schaduw dient als voorbeeld, maar het voorbeeld is ook een schaduw of een afdruk. Ze dienen de hemelse dingen.

Hebreeën 10 : 1, 2

- 1 Want de wet, hebbende een schaduw der toekomstige goederen, niet het beeld zelf der zaken, kan met dezelfde offeranden, die zij alle jaren geduriglijk opofferen, nimmermeer heiligen degenen, die daar toegaan.
- 2 Anderszins zouden zij opgehouden hebben, geofferd te worden, omdat degenen, die den dienst pleegden, geen geweten meer zouden hebben der zonden, eenmaal gereinigd geweest zijnde;

De wet heeft geen causale werking, dat wil zeggen: als men de wet in stand houdt, zal blijken dat het niets tot stand brengt. De reden is dat heel de wet met al zijn inzettingen niet het ding zelf is, maar het is typologie, het is een schaduw. Adam beeldt dat ook uit. Over hem werd gezegd dat hij beelddrager Gods zou zijn, maar in de praktijk kwam daar weinig van terecht. Hij was het tegenovergestelde, want in zijn leven gaf hij geen uitdrukking aan het Woord Gods en de wil Gods, maar aan het Woord van de duivel. Daarmee is Adam een omgekeerd type van Christus.

Volgens de voorschriften der wet moesten de Joden elk jaar Grote Verzoendag vieren. Dan ging de Hogepriester het Heilige der Heiligen binnen en deed verzoening voor de zonden des volks. Maar in de praktijk vierden ze niet elk jaar Grote Verzoendag. Waarom niet? Het hielp toch niet. Dat was in de wet al voorzien en daarom moest het alle jaren opnieuw gebeuren. Als het wel een keer gewerkt zou hebben, dan zouden zij volgens vers 2 daarna geen behoefte meer hebben om elk jaar Grote Verzoendag te vieren. Waarom moest het dan toch? Omdat de wet met al zijn inzettingen als een schaduw, een voorbeeld of illustratie diende van wat ooit een keer écht zou gebeuren. Eénmaal zou er een Hogepriester komen, Die het ware Heiligdom in zou gaan om eeuwige verzoening tot stand te brengen. De Hebreeënbrieff legt uit dat deze belofte is vervuld in de Here Jezus Christus. Hij is de échte Hogepriester, niet naar de ordening van Aäron onder de wet, maar naar de ordening van Melchizédek onder het Nieuwe Verbond. Hij is niet het type ingegaan (het Heiligdom met handen gemaakt),

Hij is het échte Heiligdom (de hemel) ingegaan en heeft verzoening gedaan voor de zonden des volks en daarom zijn onze gewetens gereinigd en hebben wij geen behoefte meer aan religie. Salomo wist dat heel goed, want de tempel die hij bouwde was een type van het ware Heiligdom niet met handen gemaakt, namelijk de hemel zelf. Daarom zei hij volgens Handelingen 7 : 48 dat "de Allerhoogste niet woont in een huis door mensen handen gemaakt".

Voorbeeld

Een ander Grieks woord dat ook vertaald wordt met "voorbeeld" is "hupodeigma" (Strong-nummer: 5262). Dit woord komt 6 keer voor in het Nieuwe Testament en heeft de betekenis van: iets laten zien, iets op één of andere wijze tonen. Het kan letterlijk tonen zijn, maar ook iets tonen door woorden of argumenten is mogelijk. Het werkwoord waar "hupodeigma" van afgeleid is, betekent: tonen, demonstreren, waarschuwen. Schriftplaatsen waar in het woord "voorbeeld" (hupodeigma) voorkomt:

Johannes 13 : 15

15 Want Ik heb u een voorbeeld gegeven, opdat, gelijkerwijs Ik u gedaan heb, gijlieden ook doet.

Het woord "voorbeeld" is de vertaling van het Griekse woord "hupodeigma". Dit vers staat in de geschiedenis van de voetwassing. De Here Jezus zegt in vers 13: "Gij heet Mij Meester en Heere; en gij zegt wel, want Ik ben het." Hij geeft een voorbeeld en dat zou men navolgen. Gelijksortige verzen kwamen ook voor met het woord "tuπος", bijvoorbeeld in Filippenzen 3 : 17, 1 Thessalonicenzen 1 : 7 en 2 Thessalonicenzen 3 : 9. Daaruit blijkt dat "hupodeigma" en "tuπος" synoniemen van elkaar zijn, omdat het volstrekt dezelfde begrippen zijn.

Hebreeën 4:11

- 11 Laat ons dan ons benaastigen, om in die rust in te gaan; opdat niet iemand in hetzelfde voorbeeld der ongelovigheid valle.

Het woord "voorbeeld" is de vertaling van het Griekse woord "hupodeigma". In Hebreeën 3 en 4 wordt uitgebreid ingegaan op de uittocht uit Egypte van de kinderen Israëls; de doortocht door de Schelfzee en het daaropvolgende murmureren (vergelijk 1 Korinthe 10). In dit vers is sprake van een negatief voorbeeld. Paulus roept de gelovigen op dat men niet in hetzelfde voorbeeld der ongelovigheid zou vallen van de kinderen Israëls, maar dat men de rust zou ingaan. De term "rust" is ontleend aan oudtestamentische profetieën. Daarmee wordt niet de wet bedoeld, want de wet is slavernij (net als de slavernij in Egypte was). Men zou juist van de werken der wet verlost worden. Dat voorbeeld (hupodeigma) der ongelovigheid zou men níét navolgen.

Hebreeën 8:5

- 5 Welke het voorbeeld en de schaduw der hemelse dingen dienen, gelijk Mozes door Goddelijke aanspraak vermaand was, als hij den tabernakel volmaken zou: Want zie, zegt Hij, dat gij het alles maakt naar de afbeelding, die u op den berg getoond is.

Het woord "voorbeeld" is de vertaling van het Griekse woord "hupodeigma". De drie termen: voorbeeld, schaduw en afbeelding zijn synoniemen van elkaar.

Hebreeën 9:23

- 23 Zo was het dan noodzaak, dat wel de voorbeeldingen der dingen, die in de hemelen zijn, door deze dingen gereinigd werden, maar de hemelse dingen zelve door betere offeranden dan deze.

Het woord "voorbeeldingen" is de vertaling van het Griekse woord "hupodeigma". De voorwerpen behorend bij de tabernakel- of tempeldienst waren voorbeelden of uitbeeldingen van hemelse dingen. Ze moesten gereinigd worden door het bloed van stieren en bokken. (vers 13) De hemelse dingen zelf moesten gereinigd worden door betere offeranden dan deze, namelijk door het bloed van Christus. (vers 14) Daarmee is het bloed van stieren en bokken een type van het bloed van Christus. Het bloed van Christus verwijst niet naar Zijn lijden en sterven, maar naar Zijn opstanding en hemelvaart. Dat blijkt uit vers 24.

Hebreeën 9 : 24

24 Want Christus is niet ingegaan in het heiligdom, dat met handen gemaakt is, hetwelk is een tegenbeeld van het ware, maar in den hemel zelve, om nu te verschijnen voor het aangezicht van God voor ons;

De natuurlijke functie van bloed in het lichaam is reiniging. Als het bloed uit het lichaam stroomt, zal uiteindelijk de dood intreden. Het doet dan immers zijn functie niet meer en het heeft ook geen reinigende werking meer. Het bloed van Christus spreekt over de levende Christus, Die zich levend geofferd heeft. Zijn bloed reinigt ons, Zijn leven reinigt ons, Zijn Geest reinigt ons.

Jakobus 5 : 10

10 Mijn broeders, neemt tot een voorbeeld des lijdens, en der lankmoedigheid de profeten, die in den Naam des Heeren gesproken hebben.

Het woord "voorbeeld" is de vertaling van het Griekse woord "hupodeigma". De profeten dienen als voorbeeld voor ons, inclusief de vervolgingen en verdrukkingen die hen overkwamen.

2 Petrus 2 : 6

- 6 En de steden van Sodoma en Gomorra tot as verbrandende met omkering veroordeeld heeft, en tot een voorbeeld gezet dengenen, die goddelooslijk zouden leven;

Het woord "voorbeeld" is de vertaling van het Griekse woord "hupodeigma". In de Bijbel wordt de val van Sodom en Gomorra verschillende keren aangehaald als voorbeeld voor een oordeel dat de Heer in de toekomst zal brengen over Jeruzalem, Israël en Babel. Sodom fungeert daarmee als een type. Maar uit Sodom werd toch nog iemand (Lot) verlost voordat het oordeel kwam. Zo zal er altijd een gelovig overblijfsel zijn. Dit principe herhaalt zich telkens door de hele Bijbelse geschiedenis heen.

Teken

Een ander begrip dat rechtstreeks van doen heeft met de term "type" is "teken". In het Nieuwe Testament komt het woord "teken" 77 keer voor. Het zal duidelijk zijn dat een type een teken is, bijvoorbeeld een letterteken of een litteken. Maar in de Bijbel wordt het woord "teken" ook gebruikt in de zin van: een merk, een logo, een kenteken, een merkteken. Hiermee wordt bedoeld dat een teken veel meer uitdrukt dan alleen het zichtbare. Zo zal men in de toekomst de Here Jezus herkennen aan de zichtbare littekenen in Zijn handen, (Zacharia 13 : 6) maar die littekenen zijn ook kenmerken van het verzoeningswerk dat Hij gedaan heeft.

Johannes zegt in zijn evangelie dat "Jezus nog vele andere tekenen in de tegenwoordigheid Zijner discipelen gedaan heeft, die niet zijn geschreven in dit boek. Maar deze zijn geschreven, opdat gij gelooft, dat Jezus is de Christus, de Zone Gods". (Johannes 20 : 30, 31) De tekenen die Jezus deed waren dus merktekenen van Zijn Messiaschap. Maar Nicodémus zei in Johannes 3 : 2 ... "niemand kan deze tekenen doen, die Gij doet, zo God met hem niet is". Dat was een goede conclusie, want ze betekenen meer. Zo deed de Here Jezus veel tekenen waar-

bij Hij blinden de ogen opende, doven de oren opende, stommen liet spreken en kreupelen oprichtte. Al deze tekenen spreken over hetzelfde, namelijk over leven uit de dood. Dat is het meest typologische teken wat er in de Bijbel te vinden is. Tekenen zijn in de Bijbel dus niet alleen maar een bewijs van Jezus Messiasschap, ze zijn ook een illustratie. Dr. C.I. Scofield zegt in zijn definitie: "Een type is een door God bedoelde illustratie van de één of andere waarheid". Volgens deze definitie zijn alle tekenen ook typen en dus schaduwen.

Twee Schriftplaatsen waar over een teken gesproken wordt:

Matthéüs 12: 38-40

- 38 Toen antwoordden sommigen der Schriftgeleerden en Farizeeën, zeggende: Meester! wij willen van U *wel* een teken zien.
- 39 Maar Hij antwoordde en zeide tot hen: Het boos en overspelig geslacht verzoekt een teken; en hun zal geen teken gegeven worden, dan het teken van Jonas, den profeet.
- 40 Want gelijk Jonas drie dagen en drie nachten was in den buik van den walvis, alzo zal de Zoon des mensen drie dagen en drie nachten wezen in het hart der aarde.

Het teken van Jona is heel opmerkelijk, omdat het meerdere keren toegepast wordt in de Schrift. In vers 39 staat: "... hun zal geen teken gegeven worden, dan het teken van Jonas, den profeet". Maar het teken van Jona was hun al gegeven. Eigenlijk zei de Here Jezus dat zo'n zelfde teken nog een keer gegeven zal worden. Het zal zich als het ware herhalen. De definitie uit de New Bible Dictionary zegt hetzelfde: Typologie is een wijze van uiteenzetten, waarbij een eerste fase antisipeert op een latere fase. Kort gezegd: l'histoire se répète. Dat betekent dat de essentie van de geschiedenis van Jona zich herhaalt in die van de Here Jezus Christus. Zoals Jona opgeslokt werd door de vis en na drie dagen weer levend en wel verscheen en daarna zijn bediening volvoerde, zo verdween de Here Jezus in de dood, maar na drie dagen

verscheen Hij weer en volvoerde Zijn bediening, namelijk het bekend maken van het Woord Gods. Een hardnekkig misverstand is dat men meent dat Jona bleef leven in de buik van de vis. Maar in Jona 2 : 2 staat dat hij vanuit "de buik des grafs" tot God bad. Het woord "grafs" is de vertaling van het Hebreeuwse woord "sheool" dat "dodenrijk" betekent. Hij ging dus dood en werd vervolgens levend uitgespuugd. Zo vreemd is dat niet, want veel Schriftplaatsen zeggen dat men vanuit het dodenrijk kan bidden. De clou van deze verzen ligt in het feit dat het teken van Jona herhaald wordt. De dood en opstanding van Jona is daarmee een beeld van de dood en opstanding van Christus. Vervolgens herhaalt het teken zich in de dood en opstanding van elke gelovige, maar ook in de dood en opstanding van Israël op wie de titel Zoon des mensen in tweede instantie van toepassing is. Het teken kan zelfs van toepassing gebracht worden op de tien stammen van Israël en daarmee op het ontstaan van de Gemeente in onze dagen. Ds. H. Bultema wijst daarop in zijn definitie. Hij zegt: ... "waarvan Christus met inbegrip van Zijn volk en werk het lichaam is."

Jesaja 7:14

14 Daarom zal de Heere Zelf ulieden een teken geven; ziet, een maagd zal zwanger worden, en zij zal een Zoon baren, en Zijn naam IMMANUEL heten.

In dit vers wordt gezegd dat de geboorte van de Here Jezus uit de maagd (Maria) een teken is van iets anders, namelijk van de geboorte van de Gemeente uit Israël (onbevuchte vrouw). De Bijbelse term "tekenen en wonderen" is in feite een stijfiguur. Tekenen en wonderen zijn niet twee verschillende dingen, maar is één ding; het wonder is namelijk het teken. Het gaat om iets opvallends, iets kenmerkends.

Gelijkenissen

In Nederlandse Bijbelvertalingen komen gelijkenissen voor. De Rooms-katholieken spreken over parabels. In feite zijn gelijkenissen en parabels (parabool) hetzelfde, omdat het de

vertaling is van het Griekse woord "parabolè". Als men het begrip "gelijkenis" definieert, zegt men: "Een gelijkenis of een parabel is een verhaal dat niet letterlijk waar is". Daarmee wordt bedoeld dat het niet om de letterlijke, maar om de overdrachtelijke betekenis gaat. Zo vreemd is dat niet, want bijna alle letterlijke geschiedenissen in de Bijbel hebben ook een overdrachtelijke betekenis. Helaas komt het voor dat sommigen in hun extremiteit de letterlijke betekenis weglaten. Ze beschouwen bijvoorbeeld de geschiedenissen van Abraham, Izak en Jakob; de uittocht uit Egypte en de zondvloed van Noach als een gelijkenis. Hieruit volgt dat het erg belangrijk is om wél het verschil vast te houden.

In de Bijbel komen verhalen voor die verteld worden vanwege hun overdrachtelijke betekenis. Er komen ook verhalen voor waar niet bij staat dat het een gelijkenis is, maar die wel degelijk blijken te functioneren als een gelijkenis. Over dergelijke geschiedenissen bestaat altijd wat verwarring; of ze nu letterlijk hebben plaatsgevonden of niet? Zo wijzen de meeste toeristengidsen in Israël, op de weg van Jeruzalem naar Jericho, een herberg aan. Ze beweren dat deze herberg, de herberg van de Barmhartige Samaritaan was uit Lukas 10. Het klinkt interessant, maar het klopt niet, want de geschiedenis van de Barmhartige Samaritaan is een gelijkenis. Een andere discussie in dit verband gaat over de geschiedenis van de rijke man en de arme Lazarus uit Lukas 16. De vraag is altijd: gaat het hier om een geschiedenis of een gelijkenis? Is het werkelijk gebeurd of niet? In feite maakt het niet uit. Het zou zo gebeurd kunnen zijn. Het is niet een visioen of een symbolische voorstelling van zaken, maar het is een realistisch verhaal, waarin met name de betekenis belangrijk is.

Twee teksten waarin de term "gelijkenis" voorkomt buiten de Evangelieën:

Hebreeën 9 : 9

- 9 Welke was een afbeelding voor dien tegenwoordigen tijd, in welchen gaven en slachtofferen geofferd werden, die dengene, die de dienst pleegde, niet konden heiligen naar het geweten;

Hebreeën 9 spreekt over de eerste en tweede tabernakel, die respectievelijk overeenkomt met het Heilige en het Heilige der Heiligen. Het woord "afbeelding" in dit vers is de vertaling van het Griekse woord "parabolè". Volgens Hebreeën 8 : 5 was de tabernakel een type (afbeelding). Daaruit blijkt dat er geen verschil is tussen typen en gelijkenissen. De essentie is dat het gaat om een overdrachtelijke betekenis. In feite is dat ook de vertaling van het woord parabool. Parabool komt van het Griekse werkwoord "paraballoo". "Para" betekent "voor" of "naast". "Balloo" betekent: gooien, ballen, werpen. De wezenlijke betekenis van het woord parabool is dat de betekenis van het één wordt overgedragen naar het andere. Het woord "afbeelding" in vers 9 slaat op het Heilige, de eerste tabernakel waarin alle dagen dienst werd gedaan. Dat was een beeld van "dien tegenwoordige tijd", namelijk de tijd onder het Oude Verbond toen men onder de wet en door de wet de Heer zou dienen. Maar aan deze dienst kwam een eind toen het Heilige der Heiligen en dus de tweede tabernakel werd geopend, omdat de Hogepriester van het Nieuwe Verbond het ware Heiligdom, dat is de hemel zelf, is ingegaan en eeuwige verlossing teweegbracht.

Hebreeën 11 : 19

19 Waaruit hij hem ook bij gelijkenis wedergekregen heeft.

Het woord "gelijkenis" is de vertaling van het Griekse woord "parabolè". Volgens vers 18 heeft Abraham zijn eniggeboren zoon Izak geofferd, overleggende dat God machtig was hem uit de doden te verwekken. Izak was niet letterlijk gestorven. Hij werd "als het ware" of "bij gelijkenis" gedood en Abraham ontving hem "bij gelijkenis" uit de dood weder. Daarmee wordt uitdrukking gegeven aan dood en opstanding.

Matthéüs 13 : 10, 11

10 En de discipelen tot Hem komende, zeiden tot Hem: Waarom spreekt Gij tot hen door gelijkenissen?

11 En Hij, antwoordende, zeide tot hen: Omdat het u gegeven is, de verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen te weten, maar dien is het niet gegeven.

De discipelen vroegen aan de Here Jezus waarom Hij door gelijkenissen of door parabolën, typen, schaduwen, sprak. De vraag was niet: waarom spreekt gij tot óns (discipelen), maar de vraag was: waarom spreekt gij tot hén door gelijkenissen? De Here Jezus zei daarop dat de verborgenheden van het Koninkrijk aan gelovigen en niet aan ongelovigen waren gegeven. Dit antwoord is een belangrijke sleutel. Het betekent dat de Here Jezus door gelijkenissen sprak om iets te verbergen. Hij deed dat demonstratief. Zo is het met typologie ook: het verbergt iets en daarom is het een schaduw of duisternis. Vermoedelijk is dat de belangrijkste reden waarom typologie in onbruik is geraakt en omstreden is geweest in de loop van de kerkgeschiedenis. Men is namelijk niet bereid om te geloven wat de Schrift in het Nieuwe Testament in klare taal zegt en dan zal typologie altijd verborgen blijven. Binnen de tegenwoordige theologie is typologie eigenlijk verboden. Het wordt beschouwd als iets van het verleden. Men kan natuurlijk niet ontkennen dat het niet in de Bijbel voorkomt, maar men beschouwt het als iets dat niet rationeel is om mee te werken en daarom meent men het niet nodig te hebben. Het gevolg is dat men er absoluut niks van begrijpt. Dr. C.I. Scofield zegt in zijn definitie dat een type een door God bedoelde illustratie is, maar volgens vers 11 is het ook bedoeld om het verborgen te houden voor degenen die niet geloven. Ds. H. Bultema zegt dat een type een door de Geest geïnspireerde schaduw is van toekomstige goederen, maar tegenwoordig gelooft men niet meer in een geïnspireerde Bijbel. Men beweert theoretisch in inspiratie te geloven, maar men kan niet aanwijzen wat in de Bijbel wel geïnspireerd is en wat niet. Met andere woorden: men gelooft er niet in. Men beschouwt de Bijbel als Woord van mensen en niet van God; daarom is men typologie kwijtgeraakt.

Het komt regelmatig voor dat mensen die te weinig van de letterlijke betekenis van de Bijbel weten zich verdiepen in typologie. Ze vinden interessante dingen en houden dat anderen voor, maar het leidt tot niks, omdat men onvoldoende weet waar de illustraties dan illustraties van zijn. Wat overblijft is filosofie, fantasie, speculatie, eigen spitsvondigheden, los van de letterlijke tekst van de Bijbel. Men zou er altijd op bedacht zijn dat men niet gelijkenissen van eigen makelij maakt. Het lijkt op Bijbelstudie, maar het komt heel dicht in de buurt bij de wijze waarop de duivel van het Woord van God gebruik maakt. Men zou er dus erg voorzichtig mee zijn!

Enkele Schriftplaatsen waarin de term "gelijk ... alzo" voorkomt:

Johannes 1 : 32

32 En Johannes getuigde, zeggende: Ik heb den Geest zien nederdalen uit den hemel, gelijk een duif, en bleef op Hem.

In dit vers wordt de term "gelijk" gebruikt. In de praktijk kan men Geest niet zien nederdalen, want Geest is onzichtbaar. Hier staat dat Johannes wel de Geest zag nederdalen. Wat zag hij dan? Hij zag een duif. Daarmee is een duif een type of een symbool van de Geest. Een andere soortgelijke Bijbelse uitdrukking die regelmatig voor komt, is "gelijk ... alzo". Deze term geeft aan dat er sprake is van een gelijkenis of een vergelijking. In het Nieuwe Testament is het een vaste uitdrukking en wijst het op typologie, namelijk: het één als beeld van het ander.

Matthéüs 6 : 10

10 Uw Koninkrijk kome. Uw wil geschiede, gelijk in den hemel *alzo* ook op de aarde.

In dit vers gaat het om de parallel. "Gelijk in den hemel, alzo ook op de aarde", komt overeen met: gelijk boven, alzo beneden.

Matthéüs 12 : 40

40 Want gelijk Jonas drie dagen en drie nachten was in den buik van den walvis, alzo zal de Zoon des mensen drie dagen en drie nachten wezen in het hart der aarde.

Het teken van Jona is een synoniem, want gelijk Jona geschied is, alzo zal ook met de Zoon des mensen gebeuren.

Matthéüs 24 : 27

27 Want gelijk de bliksem uitgaat van het oosten, en schijnt tot het westen, alzo zal ook de toekomst van den Zoon des mensen wezen.

De gedachte in dit vers is: als de Zoon des mensen komt, zal dat gepaard gaan met een oordeel van de hemel.

Matthéüs 24 : 37-39

37 En gelijk de dagen van Noach *waren*, alzo zal ook zijn de toekomst van den Zoon des mensen.

38 Want gelijk zij waren in de dagen voor den zondvloed, etende en drinkende, trouwende en ten huwelijk uitgevende, tot den dag toe, in welken Noach in de ark ging;

39 En bekenden het niet, totdat de zondvloed kwam, en hen allen wegnam; alzo zal ook zijn de toekomst van de Zoon des mensen.

De geschiedenis van Noach zal zich als het ware herhalen in de toekomst van de Zoon des mensen. In de dagen van Noach gingen de mensen gewoon door met leven. Ze bekenden niet dat ze goddeloos leefden, totdat de zondvloed kwam en hen wegnam. Zo zal het in de dagen van de wederkomst van Christus ook zijn. Er zal een oordeel over heel de mensheid komen aan het einde van de zesde bedeling.

Johannes 3 : 14

14 En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, alzo moet de Zoon des mensen verhoogd worden;

Deze uitspraak over de Here Jezus gaat niet over Zijn dood, maar over Zijn hemelvaart. De verhoging van de Zoon des mensen was niet Zijn kruisiging, maar het was Zijn ingaan in het Heiligdom. De slang is een symbool of een type van de heerschappij over de stoffelijke wereld. Daarom wordt de duivel in de Bijbel ook een slang genoemd, want hij heerst over deze stoffelijke wereld. De uiteindelijke Heerser is uiteraard Christus.

Johannes 5 : 21, 26

- 21 Want gelijk de Vader de doden opwekt en levend maakt, alzo maakt ook de Zoon levend, Die Hij wil.
- 26 Want gelijk de Vader het leven heeft in Zichzelven, alzo heeft Hij ook den Zoon gegeven, het leven te hebben in Zichzelven;

De Vader is het voorbeeld en de Zoon is een type of een afdruk van de Vader. Hoe nauwkeuriger de afdruk, hoe meer Hij de Zoon is. Als Hij een volmaakte afdruk is, dan is Hij de volmaakte Zoon. In Kolossenzen 2 : 9 staat: "Want in Hem woont al de volheid der Godheid lichamelijk".

Handelingen 8 : 32

- 32 En de plaats der Schriftuur, die hij las, was deze: Hij is gelijk een schaap ter slachting geleid; en gelijk een lam stemmeloos is voor dien, die het scheert, alzo doet Hij Zijn mond niet open.

Filippus las voor uit Jesaja 53 : 7 waar een prachtige typologie staat.

Handelingen 23 : 11

- 11 En den volgenden nacht stond de Heere bij hem, en zeide: Heb goeden moed, Paulus, want gelijk gij te Jeruzalem van Mij betuigd hebt alzo moet gij ook te Rome getuigen.

Achter deze uitspraak zit veel meer dan alleen de historische betekenis. Dat wat oorspronkelijk bestemd was voor Israël, werd van hen weggenomen en aan de heidenen gegeven. "De zaligheid Gods werd de heidenen gezonden". (Handelingen 28 : 28)

Romeinen 5 : 12

12 Daarom, gelijk door één mens de zonde in de wereld ingekomen is, en door de zonde de dood; en alzo de dood tot alle mensen doorgegaan is, in welken allen gezondigd hebben.

De gedachte is: gelijk de zonde van Adam vererfd is naar alle mensen (Adamiëten), zo is ook de dood vererfd geworden naar al zijn afstammelingen. Zonde en dood zijn in de Bijbel begrippen die aan elkaar vastzitten. Het feit dat Adam sterfelijk is, bewijst dat hij een zondaar is. Het feit dat wij sterfelijk zijn, bewijst dat wij zondaren zijn.

Romeinen 5 : 14

14 Maar de dood heeft geheerst van Adam tot Mozes toe, ook over degenen, die niet gezondigd hadden in de gelijkheid der overtreding van Adam, welke een voorbeeld is Desgenen, Die komen zou.

In dit vers is sprake van een omgekeerd (negatief) beeld of type. Hier staat dat Adam een voorbeeld (tupos) is van Degene Die komen zou, dat wil zeggen van de tweede Adam (Christus). Zoals van Adam zonde en dood vererfd werden aan alle Adamiëten (mensen), zo wordt van Christus rechtvaardigheid en daarmee het eeuwige Leven aan alle christenen doorgegeven. In de volgende verzen komen deze omgekeerde beelden (parallellen) steeds weer terug.

Romeinen 5 : 15

15 Doch niet, gelijk de misdaad, alzo is ook de genadegift, want indien, door de

misdaad van één, velen gestorven zijn, zo is veel meer de genade Gods, en de gave door de genade, die daar is van één mens Jezus Christus, overvloedig geweest over velen.

Door het woordje "niet" is er opnieuw sprake van een omgekeerd beeld. De vraag is: is het nu wél gelijk of níét gelijk? Het is gelijk, maar dan omgekeerd. De misdaad van Adam is namelijk een omgekeerd of negatief beeld van de genadegift in Jezus Christus.

Romeinen 5:16

16 En niet, gelijk *de schuld was* door den één, die gezondigd heeft, *alzo is de gift*; want de schuld is wel uit één *misdaad* tot verdoemenis, maar de genadegift is uit vele misdaden tot rechtvaardigmaking.

Van Adam kregen wij een schuld waar wij niks aan konden doen, maar van Christus ontvangen wij de genadegift. De schuld van Adam is daarmee een omgekeerd type van de genadegift van Christus.

Romeinen 5:18

18 Zo dan, gelijk door één misdaad *de schuld gekomen is* over alle mensen tot verdoemenis; alzo ook door één rechtvaardigheid *komt de genade* over alle mensen tot rechtvaardigmaking des levens.

Eén misdaad tot verdoemis is een omgekeerd beeld van één rechtvaardigheid over alle mensen.

Romeinen 5 : 19

19 Want gelijk door de ongehoorzaamheid van dien enen mens velen *tot* zondaars gesteld zijn geworden, also zullen ook door de gehoorzaamheid van Enen velen *tot* rechtvaardigen gesteld worden.

De ongehoorzaamheid van Adam is een omgekeerd beeld van de gehoorzaamheid van Christus.

Romeinen 5 : 21

21 Opdat, gelijk de zonde geheerst heeft tot den dood, also ook de genade zou heersen door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus onzen Heere.

De zonde die geheerst heeft, is een omgekeerd beeld van de genade die heerst. Als gelovigen leven we niet meer onder de heerschappij van de zonde, maar onder de genade. "Want de zonde zal over u niet heersen; want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade". (Romeinen 6 : 14)

Romeinen 6 : 19

19 Ik spreek op menselijke wijze, om der zwakheid uws vlees wil; want gelijk gij uw leden gesteld hebt, *om* dienstbaar *te zijn* der onreinigheid en der ongerechtigheid, tot ongerechtigheid, also stelt nu uw leden, *om* dienstbaar *te zijn* der gerechtigheid, tot heiligmaking.

Vroeger dienden we de zonde omdat we niet anders konden, zo zouden we nu de rechtvaardigheid dienen, omdat we ook niet anders kunnen.

1 Korinthe 12 : 12

12 Want gelijk het lichaam één is, en vele leden heeft, en al de leden van dit ene lichaam, vele zijnde, *maar één* lichaam zijn, alzo ook Christus.

In dit vers wordt het menselijk lichaam gezien als een type of uitbeelding van de Gemeente. Daaruit blijkt dat Bijbelse typologie of symboliek niet alleen binnen de Bijbel gevonden wordt, maar ook in de natuur (creatuur). Alles wat God voortbrengt, is een uitdrukking van Zijn wezen en per definitie symboliek. **zie zijlijn 4**

1 Korinthe 15 : 22

22 Want gelijk zij allen in Adam sterven, alzo zullen zij ook in Christus allen levend gemaakt worden.

Dit vers sluit aan bij Romeinen 5. De gedachte is dat allen die het leven van Adam hebben, sterven en allen die het Leven van Christus hebben, zullen opgewekt worden. Sommigen begrijpen de typologie niet en trekken de verkeerde conclusie. Men laat dan het eerste deel van het vers weg en zegt dat alle mensen in Christus levend gemaakt zullen worden. Daarmee wordt deze tekst gebruikt voor de Leer der Alverzoening.

1 Korinthe 15 : 44

44 Een natuurlijk lichaam wordt er gezaaid, een geestelijk lichaam wordt er opgewekt. Er is een natuurlijk lichaam, en er is een geestelijk lichaam.

In dit vers is sprake van een parallel. Het woord "natuurlijk" zou vertaald moeten worden met "ziellijk". Het gaat namelijk om een lichaam dat ziel is. Het ziellijke lichaam gaat vooraf aan het geestelijke lichaam, maar het ziellijke lichaam is ook een uitbeelding van het geestelijke.

Zijlijn**4**

Prof. F. Bettex heeft een mooi boek geschreven over symboliek in de Bijbel en daar buiten. Het heet: Symboliek der Schepping en der Eeuwige Natuur. Opgemerkt moet worden dat het nogal zeldzaam is en daarom moeilijk verkrijgbaar.

1 Korinthe 15 : 45

45 Alzo is er ook geschreven: De eerste mens Adam is geworden tot een levende ziel; de laatste Adam tot een levendmakenden Geest.

In dit vers is Adam een omgekeerd type van Christus.

1 Korinthe 15 : 46

46 Doch het geestelijke is niet eerst, maar het natuurlijke, daarna het geestelijke.

Het woord "natuurlijke" zou vertaald moeten worden met "ziellijke". Het ziellijke, dat wil zeggen alle natuurlijke, materiële of stoffelijke dingen in de natuur zijn een uitdrukking van de geestelijke dingen. Met andere woorden: alles in de natuur is typologie of symboliek.

1 Korinthe 15 : 47

47 De eerste mens is uit de aarde, aards; de tweede Mens is de Heere uit den hemel.

De eerste mens is Adam, de tweede Mens is Christus. De eerste is een voorbeeld van Degene, Die komen zou. (Romeinen 5 : 14)

1 Korinthe 15 : 48

48 Hoedanig de aardse *is*, zodanige zijn ook de aardsen; en hoedanig de hemelse *is*, zodanige zijn ook de hemelsen.

Het lastige in dit vers is dat de parallel op verschillende manieren werkt. Adam is een type van Christus, maar Adam is ook een type van alle aardsen (Adamieten) en Christus is een type van alle christenen. Volgens Efeze 5 : 1 zouden wij navolgers Gods zijn.

Efeze 5 :23-25

- 23 Want de man is het hoofd der vrouw, gelijk ook Christus het Hoofd der Gemeente is; en Hij is de Behouder des lichaams.
- 24 Daarom, gelijk de Gemeente aan Christus onderdanig is, alzo ook de vrouwen aan haar eigen mannen in alles.
- 25 Gij mannen, hebt uw eigen vrouwen lief, gelijk ook Christus de Gemeente liefgehad heeft, en Zichzelven voor haar heeft overgegeven;

In deze verzen staat een parallel beschreven. Gelijk de Gemeente onderdanig is aan Christus, zo zouden de vrouwen onderdanig zijn aan de man. De man is een type van Christus, of andersom: de vrouwen zijn een type van de Gemeente.

Filippenzen 3 :17

- 17 Weest mede mijn navolgers, broeders, en merkt op degenen, die alzo wandelen, gelijk gij ons tot een voorbeeld hebt.

Gelijk Paulus wandelde, alzo zouden wij wandelen.

1Johannes 2 :6

- 6 Die zegt, dat hij in Hem blijft, die moet ook zelf alzo wandelen, gelijk Hij gewandeld heeft.

Gelijk Christus wandelde, alzo zouden wij wandelen.

Dingen geestelijk onderscheiden

Als men dingen geestelijk wil verstaan, betekent dat in de Bijbel dat dingen een "andere beduiding" hebben en dat ze dus overdrachtelijk verstaan zouden worden. Zo staat er in Lukas 1 : 17 dat Johannes de Doper zou komen "in de geest en kracht van Elia". Daarmee wordt bedoeld dat de profetie over de komst van Elia uit de laatste verzen van Maleachi wordt toegepast op de figuur en het werk van Johannes de Doper. Maar toen aan Johannes gevraagd werd: "Bent u Elia?", zei hij: "Nee". In geestelijke of overdrachtelijke zin was hij wel Elia. In Johannes 3 : 5 staat dat men uit water en Geest geboren zou worden. De uitdrukking "water en Geest" betekent eigenlijk geestelijk water, oftewel water in de geestelijke of typologische betekenis. Water is in de Bijbel een beeld van het Woord Gods. Men zou dus uit het Woord Gods geboren moeten worden. Daaraan parallel loopt dat de hele Oude Schepping is voortgekomen uit het Woord Gods. Een mens wordt een Nieuwe Schepping door hetzelfde Woord Gods. En omdat een wedergeboorte een blijde gebeurtenis is, wordt het Woord Gods een blijde boodschap (evangelie) genoemd.

Romeinen 2 : 29

29 Maar die is een Jood, die het in het verborgen is, en de besnijdenis des harten, in den geest, niet *in de letter, is de besnijdenis*; wiens lof niet is uit de mensen, maar uit God.

De besnijdenis des harten in den geest is een geestelijke besnijdenis. Dat betekent dat de wettische besnijdenis een type was van de geestelijke besnijdenis. Maar "de wet heeft geen ding volmaakt", volgens Hebrëeën 7 : 19. Daarom is de volmaakte besnijdenis, de geestelijke besnijdenis des harten.

1 Korinthe 2 : 14

14 Maar de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn;

want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden.

Het woord "natuurlijke" zou vertaald moeten worden met "ziellijk". De ziellijke mens begrijpt of vat niet de dingen die des Geestes Gods zijn, omdat het om hogere dingen gaat met een geestelijke betekenis. Een groot deel van de Bijbel, met name het Oude Testament, bestaat uit typologie of symboliek. Door de typologie wordt het actueel en spreekt het over tegenwoordige dingen. Zo is bijvoorbeeld de besnijdenis in zichzelf een belachelijk iets, maar het krijgt betekenis vanwege de typologie. Bijbelse waarheid wordt alleen begrepen door degenen die onvoorwaardelijk geloven. Als men zijn/haar vertrouwen stelt op de Heer en op Zijn Woord ontvangt men wijsheid of licht om de geestelijke dingen te kunnen verstaan.

1 Korinthe 10 :1-4

- 1 En ik wil niet, broeders, dat gij onwetende zijt, dat onze vaders allen onder de wolk waren, en allen door de zee doorgegaan zijn;
- 2 En allen in Mozes gedoopt zijn in de wolk en in de zee;
- 3 En allen dezelfde geestelijke spijs gegeten hebben;
- 4 En allen denzelfden geestelijken drank gedronken hebben; want zij dronken uit de geestelijke steenrots, die volgde; en de steenrots was Christus.

De geestelijke spijs die zij aten, was Manna. De geestelijke drank die zij dronken, was water. Waarom worden spijs en drank geestelijk genoemd? Het Manna en het water waren immers tastbaar. In Exodus 16 : 15 staat daarover geschreven: ..."want zij wisten niet wat het was"... Vervolgens staat erachter: "Dit is het brood, hetwelk de HEERE ulieden te eten gegeven heeft". Maar men zou doorlezen in vers 16, daar staat: "Dit is het woord, dat de HEERE geboden heeft". Meestal leest men hier overheen, maar er staat letterlijk wat het was, namelijk "het woord dat de HEERE gesproken heeft". Dat betekent dat het Manna een geestelijke

betekenis had. In Johannes 6 : 41 zegt de Heer daarover: "Ik ben het brood, Dat uit de hemel nedergedaald is".

Metaforen

De metafoor is één van de meest voor komende stijlfiguren. In bovenstaand Schriftgedeelte uit 1 Korinthe 10 staat dat zij "dezelfde geestelijke spijs aten en dezelfde geestelijke drank dronken, want zij dronken uit de geestelijke steenrots". In de praktijk was die steenrots de berg Horeb, maar hier staat dat het een geestelijke steenrots was. Waarom? Het gaat erom wat die steenrots geestelijk voorstelde, waar het een type van was. Vervolgens staat er: ... "en de steenrots was Christus". In zichzelf is dat onzin, want de rots was Christus niet, het was de berg Horeb. Deze stijlfiguur wordt een metafoor genoemd en komt erg veel in de Bijbel voor. De term "is" heeft bij een metafoor de betekenis van: een representatie van, een type van, een uitbeelding van, een voorbeeld van, enzovoorts. Het woord "metafoor" betekent letterlijk "overdragen". "Meta" wordt vertaald met "over" en "fora" wordt vertaald met "dragen". De betekenis wordt dus overgedragen van het één naar het ander door het woordje "is" of "zijn". Men wijst bijvoorbeeld naar een foto en zegt: "Dit is pa". De foto is niet echt pa, maar overdrachtelijk.

1 Korinthiërs 11 : 24, 25

- 24 En als Hij gedankt had, brak Hij het, en zeide: Neemt, eet, dat is Mijn lichaam, dat voor u gebroken wordt; doet dat tot Mijn gedachtenis.
- 25 Desgelijks *nam* Hij ook den drinkbeker, na het eten des avondmaals, en zeide: Deze drinkbeker is het Nieuwe Testament in Mijn bloed. Doet dat, zo dikwijls als gij *dien* zult drinken, tot Mijn gedachtenis.

In deze verzen staat een slecht begrepen metafoor, namelijk: ... "dat is Mijn lichaam" (vers 24) en ... "Deze drinkbeker is het Nieuwe Testament in Mijn bloed". (vers 25) **zie zijlijn 5** Het gaat hier natuurlijk niet om een technische of causale uitspraak, maar om een overdrachtelijke.

Zijlijn**5**

In het verleden zijn mensen vanwege de uitdrukkingen "dat is Mijn lichaam" en "dat is Mijn bloed" op de brandstapel gekomen, omdat de rooms katholieke kerk weigerde te erkennen dat het in deze verzen om een gewone metafoor gaat.

Het betekent dat het brood een representatie, een type, een uitbeelding of een voorbeeld van het Lichaam van Christus is en de wijn in de drinkbeker is een representatie of een type van het bloed van het Nieuwe Verbond.

In het Johannes-evangelie komen veel metaforen voor. De Here Jezus zegt bijvoorbeeld: "Ik ben het licht der wereld; Ik ben de deur; Ik ben de Goede Herder; Ik ben de opstanding; Ik ben de weg, de waarheid en het leven; Ik ben de ware wijnstok", enzovoorts. In de Openbaring van Johannes komen ook metaforen voor, bijvoorbeeld: de kandelaren zijn de zeven gemeenten; het reukwerk zijn de gebeden der heiligen; de zeven hoofden (van het beest) zijn zeven bergen en ook zeven koninkrijken. Andere bekende voorbeelden van metaforen zijn:

De HEERE is mijn Herder.	(Psalm 23 : 1)
Want God, de HEERE, is een Zon en Schild.	(Psalm 84 : 12)
Zijn waarheid is een rondas en beukelaar.	(Psalm 91 : 4)
Die het goede zaad zaait, is de Zoon des mensen.	(Matthëüs 13 : 37)
De akker is de wereld.	(Matthëüs 13 : 38)
De maaiers zijn de engelen.	(Matthëüs 13 : 39)

Galaten 4 : 24-26

- 24 Hetwelk dingen zijn, die andere beduiding hebben; want deze zijn de twee verbonden; het ene van den berg Sinai, tot dienstbaarheid barende, hetwelk is Agar;
- 25 Want dit, *namelijk* Agar, is Sinai, een berg in Arabie, en komt overeen met Jeruzalem, dat nu is, en dienstbaar is met haar kinderen.
- 26 Maar Jeruzalem, dat boven is, dat is vrij, hetwelk is ons aller moeder.

Het woord "andere beduiding" in vers 24 is de vertaling van het Griekse woord "allegoreo". Ons woord "allegorie" is daarvan afgeleid. Volgens de letterkunde is een allegorie een metafoor

die door het gehele verhaal of gedicht wordt volgehouden. De vraag in dit Schriftgedeelte is: welke dingen hadden een andere beduiding? De twee verbonden, maar het gaat hier over twee dames: Hagar en Sara. Vers 24 laat een prachtige metafoor zien: "hetwelk is Hagar", daarmee wordt bedoeld dat Hagar de representatie van het Oude Verbond is. In vers 25 staat de volgende: Hagar is Sinai, dat wil zeggen Hagar komt overeen met de berg Sinai, met het Jeruzalem dat nu is, met dienstbaarheid en dus het Oude Verbond. De parallel ligt natuurlijk in Sara. Zij is de representatie van het Nieuwe Verbond. Sara komt overeen met Jeruzalem dat boven is, dat vrij is en niet dienstbaar. Door de parallel wordt duidelijk dat het Oude Verbond een omgekeerd beeld is van het Nieuwe Verbond en dat de slavernij van het Oude Verbond onder de wet een beeld is van de vrijheid van het Nieuwe Verbond.

Dubbele typen

Hagar en Sara fungeren in Galaten 4 als dubbele typen, dat wil zeggen typen die als een tweeheid voor komen. Hagar als beeld van het Oude Verbond en Sara als beeld van het Nieuwe Verbond. In het Oude Testament komen nog meer dubbele typen voor. Andere voorbeelden zijn: Elia en Elisa, Mozes en Aäron, de twee bokken op Grote Verzoendag, de twee duiven bij de reiniging van de melaatse. De ene is meestal een beeld van de vernedering van Christus, van Zijn lijden en sterven en toepassingen daarvan op Zijn volk en werk. De andere is een uitbeelding van de verhoging van Christus. Elia en Elisa zijn daar een mooi voorbeeld van. Ze lijken veel op elkaar, maar de dingen gingen bij Elia tamelijk moeizaam en omslachtig en bij Elisa ging alles als vanzelf. Hij hoefde niet te vluchten, kon gewoon thuis blijven en vertoonde zich nauwelijks. Met z'n tweeën trokken ze door de Jordaan; Elisa kwam terug en Elia bleef weg. Daarmee is Elia een beeld van Jezus in Zijn vernedering en Elisa een beeld van de opgewekte Christus.

Een ander voorbeeld van dubbele typen staat in Matthéüs 1. Daar wordt het geslachtregister van Jezus Christus beschreven. Volgens vers 17 zouden de geslachten geteld worden. Het gaat om drie reeksen van veertien geslachten tot Christus. Uit de laatste reeks blijkt dat Jezus

nummer dertien is en Christus nummer veertien. Ze worden apart geteld. Jezus is Degene, Die vernederd werd en Christus, de opgewekte, zal Koning zijn. In Romeinen 7 : 2-4 staat een andere parallel. Israël was onder het Oude Verbond getrouwd met Jehovah. Maar Hij stierf en daarom was de vrouw vrijgemaakt van de wet des mans, opdat zij zich kon verbinden aan een Andere man, namelijk aan Degene, Die uit de dood was opgestaan. Hij is niet echt een Ander, maar staat in een andere positie en in een andere hoedanigheid. Hij is namelijk niet meer Degene van het Oude Verbond, maar is de Middelaar van het Nieuwe Verbond. Dat maakt het grote verschil.

Adviezen hoe men met Bijbelse typologie om zou gaan

Er zijn in principe geen regels hoe men met Bijbelse typologie om zou gaan. Om stijffiguren, idiomatische uitdrukkingen of beeldspraak te begrijpen, is in de eerste plaats: goede wil nodig en in de tweede plaats: ervaring. In het Nieuwe Testament wordt op verschillende plaatsen typologie letterlijk benoemd. De bedoeling van deze verzen is dat men leert hoe het werkt. Maar als men deze enkele typen, die zwart op wit genoemd worden, niet begrijpt, zal men de anderen ook niet herkennen.

De meest essentiële typologie die in de Bijbel voor komt, is het verschil tussen het Oude en het Nieuwe Verbond. De verhoudingen tussen deze twee verbonden worden uitgebreid beschreven. Andere voorbeelden die de Bijbel aanreikt, is de vergelijking tussen Adam en Christus in Romeinen 5 voortgezet in 1 Korinthe 15, of de vergelijking tussen de dienst van de oudtestamentische Hogepriester op Grote Verzoendag en de tegenwoordige dienst van de Zoon des mensen in de hemel. Men zou deze voorbeelden eerst goed begrijpen om het verschijnsel typologie te verstaan. Daaruit volgt een belangrijk advies: Bijbelse typologie wijst in eerste instantie altijd op de persoon van Christus. Dat blijft de essentie. Bij het bestuderen zou men zich daarom altijd afvragen op welke wijze over Christus gesproken wordt. Men zou zich niet richten op de periferie (= omtrek, in de zin van details), maar men zou weten waar een geschiedenis of persoon een uitbeelding van is en daarna pas de details invullen.

In eerste instantie gaat het altijd om de grote lijnen. Vergelijk het maar met het leggen van een puzzel. Verstandig is om als eerste de randen te leggen en daarna de contouren en tot slot de details. Zo werkt typologie ook. Men zou zich als eerste richten op wat wel bekend is. Het is heus geen schande om bepaalde details niet te kennen.

- Typen kunnen personen zijn. Zo komen als typen van Christus voor: Adam, Noach, Abraham, Sara, Hagar, Izak, Ismaël, Jozef, Mozes, Jozua, Simson, Saul en David. Eigenlijk zijn alle oudtestamentische figuren op één of andere wijze een type van Christus.
- Typen kunnen ook voorwerpen zijn. Een mooi voorbeeld daarvan zijn de voorwerpen die in verband met de eredienst in de tabernakel of tempel werden gebruikt. Maar ook het voorhangsel, de vaten en alle ceremoniën onder de wet worden als typen beschreven. En zelfs Babel, Jeruzalem en Egypte, enzovoorts.
- Bijbelse gebeurtenissen of geschiedenissen zijn een uitbeelding van de dood en opstanding van Christus.

Bijbelse typologie mag nooit ten koste gaan van de letterlijke en historische betekenis van de Schrift. Zo was Jona, als type van Christus, een historische figuur en de verhoogde slang uit Johannes 3 als type van Christus was een historische voorwerp. Hieruit volgt dat typen ook een profetisch karakter hebben. Ze spreken in het algemeen over toekomstige dingen en maken daarmee een essentieel deel uit van de heilsgeschiedenis. Ze zijn door God ontworpen, naar Zijn plan geformeerd en door Zijn Geest geïnspireerd. Daarom zou men er met respect en voorzichtigheid mee omgaan en men zou ze vooral niet zelf maken.

Een ander belangrijk advies is: typologie is prachtig, maar het is en blijft een illustratie. Daarmee wordt bedoeld dat men er geen leer op mag bouwen. Het heeft in de Bijbel juist een verbergende functie, zoals in de gelijkenissen. Men zou een leer kennen en daarna de illustraties ervan in de Bijbel terugvinden. Soms is het toch mogelijk om ineens details in te

vullen. Bijvoorbeeld de duur van de 33 jaar in verband met de wederkomst van Christus komt uit de typologie. Een ander voorbeeld in dit verband gaat over de leer van de tien stammen. Deze leer staat letterlijk in de Bijbel, maar de sterkste argumenten hiervoor zijn in de illustraties of de typen te vinden en bevestigen daarmee dat het waar is. Andersom kan niet. Men zou nooit een leer baseren op de illustraties of de typen.

Het belangrijkste advies is: men zou zich ten allen tijde bewust zijn dat men een dienaar van het Woord Gods is. Dat betekent dat het Woord over ons heerst en wij niet over het Woord. Het is helemaal niet moeilijk om bij welke gelegenheid dan ook een Bijbeltekst te citeren. Er is er altijd wel één te vinden. Spreekwoordelijk is het systeem, waarbij men de Bijbel neemt en op een willekeurige bladzijde openslaat en daar moet dan het advies, de boodschap of de profetie staan. Zo werkt het natuurlijk niet. Men zou serieus, met alle respect en eerbied, met het Woord Gods omgaan, in het besef dat het Woord zich van ons meester zou maken. Als dat niet gebeurt, dan is men verkeerd bezig en ligt de fout bij onszelf.

Men zou typologie dus niet gebruiken om de meest wilde theorieën te ventileren of om indruk te maken of er de kost mee te verdienen. Integendeel! Men zou zich verblijden in alles wat in beelden en illustraties in de Bijbel te vinden is. Ze onderwijzen ons, ze brengen ons bewondering bij voor het Woord Gods en ze bewijzen dat Gods Woord waarheid is. Omgekeerd is ook waar: als men niet gelooft dat Gods Woord de waarheid is, dan kan men met typologie niets. Maar als men het Woord van God aanvaardt, zal dat bevestigd worden in de typologie, in de beelden, in de illustraties waar de Bijbel vol mee staat.

Amen